

Karjalohjan kunnan ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖS, Liite 2
Ympäristölautakunta 6.3.2012 § 18
Dnro 523/67/678/2010
Annettu julkipanon jälkeen 23.3.2012

Päätös ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta koskien soran murskausta. Ympäristölupapäätös sisältää myös ympäristönsuojelulain 101 §:ssä tarkoitetun ratkaisun toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

FT-Transport Oy Ab
Antskogvägen 9
10470 Fiskars
Liike- ja yhteisötunnus: 0902766-4

Yhteyshenkilö:
Stig Monthén

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Soralajikkeiden murskaus ja varastointi

Karjalohjan kunta, Lönnhammarin kylä
Tilat Dahl 223-412-6-23, Maunu 223-412-5-159 ja Sandrgrop 223-412-6-22

KIINTEISTÖJEN OMISTAJAT

Fiskars Oyj Abp

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulaki 28 § 1 momentti
Ympäristönsuojeluasetus 1 § 1 momentti kohta 7 e

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Koska toiminta sisältyy ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 7 §:n laitosluetteloon, ratkaisee ympäristölupa-asian kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Karjalohjan kunnanvaltuuston 15.6.2009 § 56 hyväksymän hallintosäännön 51 §:n 1. kohdan mukaan ympäristölautakunta ratkaisee asiat, joista päättäminen on säädetty kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle, maa-aineslain mukaiselle lupa- ja valvontaviranomaiselle, ympäristölupaviranomaiselle tai muulle ympäristönsuojelua koskevissa säännöksissä tarkoitetulle kunnalliselle viranomaiselle.

ASIAN VIREILLE TULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 28.5.2010.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Alueella on harjoitettu maa-ainesten ottotoimintaa 1960-luvulta alkaen. Alueella on viimeisten 20 vuoden aikana suoritettu lyhytaikaisia murskauksia meluilmoituksilla. Alueelle on myönnetty maa-ainesten ottolupa 27.10.2010 § 74 (Karjalohjan ympäristölautakunta). Ottoluvasta ei valitettu valitusaikana, mutta päätöksestä on tehty kantelu hallinto-oikeuteen myöhemmin. Karjalohjan ympäristölautakunta on antanut valituksen johdosta Helsingin hallinto-oikeudelle lausunnon 16.8.2011 § 52. Toiminnalle ei ole aikaisempia ympäristölupia.

Maa-ainestenottolupa on myönnetty 10 vuodeksi ja käsittää suunnitelman mukaiset vaiheet 1 ja 2, joiden aikana noin 15,3 hehtaarin alueelta otetaan yhteensä noin 1 050 000 m³ maa-aineksia. Otettava maa-aines on hiekkaa ja soraa. Vuotuinen keskimääräinen otto on noin 20 000-80 000 m³. Luvan mukainen alin ottamistaso on + 56 m, eikä ottamista saa ulottaa neljää metriä lähemmäksi pohjaveden ylintä pinnankorkeutta. Tuotteet varastoidaan ottoalueella. Kun toiminta vaiheissa 1 ja 2 loppunut, alueelle on tarkoitus hakea uutta 10 vuoden maa-aineslupaa vaiheille 3 ja 4.

Kaavoitustilanne ja muut maankäyttöön liittyvät suunnitelmat

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa Linhamarinharju on osittain merkitty arvokkaaksi harjualueeksi, mutta merkintä ei karttatarkastelun perusteella ulotu suunnittelualueelle. Lisäksi alueen läpi on osoitettu ulkoilureitti, jonka merkintä on ohjeellinen ja osoittaa ensisijaisesti yhteystarpeen.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavan (hyväksytty maakuntavaltuustossa 17.12.2008 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 22.6.2010) mukaan toiminta-alue sijoittuu MLY-alueelle. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouskäytössä olevia, pinta-alaltaan laajoja ja yhtenäisiä metsäalueita, jotka ovat ekologisen verkoston kannalta merkittäviä. Alueita käytetään pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin. Kaavamääräysten mukaan alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaisia, pysyviä tai pitkäkestoisia liikkumisesteitä.

Hakemuksen mukaan suunnittelualue on kuitenkin pieni osa kyseistä MLY-aluetta sekä soranoton vuoksi jo aikaisemmin hakattu ja pintamaat suureksi osaksi poistettu, eikä alueella täten ole merkitystä MLY-merkinnän kannalta.

Karjalohjan kunnanvaltuusto on hyväksynyt Linhamarinharjun osayleiskaavan 14.12.1988, mutta kaava ei ole oikeusvaikutteinen. Kaavassa suunnittelualue on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi (M-2).

LAITOKSEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Suunnitelma-alue sijaitsee Karjalohjalla Lönnhammarin kylässä. Suunniteltu toiminta sijaitsee Linhamarinharjun (0122351) vedenhankintakäyttöön soveltuvalla II-luokan pohjavesialueella ja sen varsinaisella muodostumisalueella. Karjalohjan taajamaan koillisessa on etäisyyttä noin 7 kilometriä ja Fiskarsiin lounaassa noin 9 kilometriä. Karjalohjan ja Salon välinen kuntaraja kulkee suunnittelun alueen luoteispuolella. Ottamisalue on noin 150-200 metrin levyinen kaistale, joka kulkee koillinen-lounas-suuntaisesti Pohjantien länsipuolella lähes kilometrin pituudelta, Pohjantien ja Ruoslahdentien rajoittamalla alueella.

Luonnonympäristö ja maisema

Suunnitelma-alue ympäristöineen on vanhaa soranottoaluetta, jolla on ollut aikaisemmin toimintaa myös muiden toimijoiden toimesta. Maisema on vuosien kuluessa muovautunut toiminnan vaikutuksesta. Maa-ainestenoton maisemalliset vaikutukset käsitellään tarkemmin maa-ainestenottoluvassa.

Noin kilometrin etäisyydellä murskausaluelta itään sijaitsee Kalkkimäki ja Laukmäki-niminen Natura-alue (FI0100014, SCI), joka on myös luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokas kallioalue sekä valtakunnallisesti arvokas kasvillisuusalue, jolla on uhanalaista lajistoa. Muihin Natura-alueisiin on matkaa yli kaksi kilometriä.

Suunnitelma-alueella tai sen välittömässä lähiympäristössä ei ole tiedossa luonnonsuojelun alueita, luonnonsuojelulaisissa mainittuja suojeltavia luontotyyppisiä, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkoja tai muitakaan arvokkaita luontokohteita.

Pohjaveden tila

Linhamarinharjun pohjavesialueen kokonaispinta-ala on noin 2,66 km² ja muodostumisalueen pinta-ala noin 1,63 km². Linhamarinharjulla muodostuu pohjavettä arviolta 950 m³/d.

Linhamarinharju on II Salpauselkään liittyvä reunamuodostuma. Muodostuman keskiosan aines on soravaltaista, paikoitellen heikosti lajittunutta ja välissä on moreenilaattoja. Reunaosissa on paremmin lajittunutta hiekkaa ja soraa. Lönnhammarinjärvestä todennäköisesti imeytyy vettä reunamuodostumaan. Pohjaveden virtaussuunnan on päätelty olevan harjussa ottoalueen kohdalla lounaasta koilliseen. Harjun koillisosassa on pohjakartan mukaan myös lähde, jossa vesi purkaantuu. Kalliokynnykset ja muodostuman heikosti vettä läpäisevät osat kuitenkin säätelevät pohjaveden virtausta ja muodostavat erillisiä pohjavesialtaita, mikä tuo epävarmuutta virtaussuunnan tulkittamiseen. Ainakin alueen etelä-kaakkoispuolella on päätelty olevan kalliokynnys johtuen siellä sijaitsevien kaivojen sekä Lönnhammarinjärven selvästi korkeammista vedenpinnantasista.

Alueella ja sen lähiympäristössä on ainakin kaksi vanhaa rautaputkea, joista on seurattu pohjaveden pinnankorkeutta vuosittain, vuodesta 1995 alkaen, pinnankorkeus vaihdellut alueella pääsääntöisesti välillä +49,96..+51,84 mpy. Korkein mitattu vedenpinta on +54,24. Vanhat putket eivät sovellu pohjaveden laadun tarkkailuun.

Alueelle on asennettu 29.-30.6.2010 neljä uutta pohjavesiputkea: P1(B), P2(uusi), P3(B) sekä P4. Uudet putket korvaavat tarkkailussa vanhat putket. Pohjaveden pinnankorkeudet on mitattu asennuksen yhteydessä. Laatunäytteet uusista putkista on otettu 5.7.2010.

Putket P1(B) ja P2(uusi) sijaitsevat soranottoalueen ulkopuolella, lähimmillään noin 150 metrin etäisyydellä murskauslaitoksesta (arvio). P1(B) sijaitsee ottamisalueen pohjoisosan (Dahl) koillinen-itä -puolella, Pohjantien ja Leiläntien risteyksen tuntumassa. P2(uusi) sijaitsee ottamisalueen pohjoisosan länsi-luode -puolella, Leilänlahdelle päin. P4 ja P3(B) sijaitsevat soranottoalueen sisäpuolella. Putki P4 sijaitsee soranottoalueen keskivaiheilla, lähimmillään muutamia kymmeniä metrejä murskauslaitoksesta. P3(B) sijaitsee soranottoalueen eteläosassa (Maunu), osittain jo maisemoidun alueen tuntumassa, lähimmillään noin 100 metriä murskauslaitoksesta (arvio).

Pohjaveden pinnankorkeus putkissa vaihtelee mittaustulosten 29.-30.6.2010 perusteella välillä + 46,71..51,37 ollen korkeimmillaan putkessa P3(B) ja matalimmillaan putkessa P2(uusi). Kaikissa putkissa veden sameus ylitti laatusuosituksen mukaisen tason (1 FNU), mikä johtuu siitä, että putkien tila häiriintyy näytettä otettaessa ja putket olivat vasta asennettuja. Veden mangaanipitoisuus ylitti laatusuosituksen mukaisen enimmäispitoisuuden (100 µg Mn/l) putkissa P2(uusi) ja P4, mikä johtuu maaperän koostumuksesta.

Lisäksi alueella kartoitettiin 26.5.2010 ja 5.7.2010 lähiympäristön talousvesikaivot. Kaivot sijaitsevat noin 500 metrin säteellä murskauslaitoksen suunnitelluilta sijoituspaikoilta itään, kaakkoon, etelään ja lounaaseen. Yhteensä seitsemästä kaivosta mitattiin pohjaveden pinnankorkeus ja niistä otettiin laatu näytteet. Veden pinta kaivoissa vaihteli välillä +48,97..68,45, ollen alimmillaan kaivossa 6:6, joka sijaitsee pellon keskellä Pohjantien ja suunnittelualueen itäpuolella, noin 500 metriä murskausalueelta. Kaivojen vesinäytteet täyttivät tutkituilta ominaisuuksiltaan hyvälle kaivovedelle asetetut vaatimukset lukuun ottamatta kahta kaivoa. Kaivosta 6:6 löytyi bakteereja, jotka todennäköisesti ovat peräisin peltojen lietelannoituksesta ja kulkeutuneet pintavesien mukana. Toisesta kaivosta pieniä määriä öljy-yhdisteitä, mikä saattaa johtua talven yli seisseeestä uppopumpusta sekä veden pienestä vaihtuvuudesta. Tämä kaivo sijaitsee lähimmillään noin 400 metriä murskausalueelta kaakkoon-etelään (veden pinta + 65,14).

Pintavesien tila

Alue sijaitsee Karjaanjoen vesistöalueella. Murskauslaitoksen lähivaikutusalueen pintavesikohteet ovat järvet Seljänalanen sekä Lönnhammarinjärvi jotka sijaitsevat lähimmillään noin 350..500 metrin etäisyydellä murskauslaitoksen suunnitellulta sijoituspaikalta. Lönnhammarinjärven (60,1 m) ja Seljänalasan (41,0 m) järvisedenpintojen korkeuseron syynä ilmeisesti kalliokynnys.

Häiriintyvät kohteet

Alue on haja-asutusalueetta, jolla sijaitsee sekä loma- että vakituista asutusta suunniteltuun toimintaan nähden lähes jokaisessa ilmansuunnassa. Murskauslaitoksen suunnitellulta sijoituspaikalta kiinteistöllä Maunu on vakituiseen ja loma-asutukseen lähimmillään matkaa noin 200 metriä. Murskauslaitoksen sijaitessa kiinteistöllä Dahl on pysyvään asutukseen etäisyyttä lähimmillään noin 200 metriä ja loma-asutukseen noin 400 metriä. Muita häiriintyviä kohteita ei ole.

Melu, liikenne ja muu kuormitus alueella

Alue on vanhaa soranottoaluetta. Laitoksen ympäristö on pääosin maa- ja metsätalouskäytössä.

Ottoalueelle aiheutuu jonkin verran lisämelua yleisestä tieliikenteestä. Suunnitelma-alue sijaitsee välittömästi Pohjantien (104) länsipuolella. Tielle on murskauslaitoksen suunnitellulta sijoituspaikalta matkaa lähimmillään noin 100 metriä.

LAITOKSEN TOIMINTA

FT-Transport Oy Ab hakee toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa soran murskaukselle. Lupaa haetaan toiminnan aloittamiselle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Alueella suoritettaisiin soranottoa ja osa kiviaineksesta pitäisi murskaamalla pienentää sopivan kokoiseksi lajikkeeksi. Toiminnan tarkoitus on jalostaa kaikki maa-ainesuoran mukaisella ottoalueella jäljellä oleva murskauskelpoinen kiviaines. Toimintakokonaisuuteen kuuluvat soran kuljettaminen murskaamoon sekä murskaus ja valmiiden tuotteiden varastointi.

Toiminnan kiinteä varikkoalue sijaitsee tilalla Dahl, sorakuopan etelä-kaakkois - laidalla. Murskauslaitoksen sijainti liikkuu sorakuopan pohjalla maa-ainestenoton etenemisen mukaan. Murskauslaitos sijaitsee pääsääntöisesti tilalla Dahl, mutta voidaan tarvittaessa sijoittaa myös kiinteistön Maunu puolelle. Murskauslaitos ja varikkoalue sijoittuvat maanpinnantasolle +56..70 mpy. Nykyisen maa-ainestenottoluvan voimassaoloajan (vaiheet 1 ja 2) murskauslaitos sijoittuu noin + 61..65 väliselle maanpinnantasolle. Murskauslaitoksen sijainti ei missään vaiheessa alita tasoa + 56.

Murskaus tehdään urakkaluontoisesti kerran vuodessa keväisin. Tarpeen vaatiessa suoritetaan toinen murskaus syksyllä. Yhden urakan kesto on enimmillään 4 viikkoa kerrallaan. Lähtökohtaisesti toimintaa on joka vuosi, mutta toiminnassa voi olla myös välivuosisia riippuen soran ja murskeen kysynnästä. Murskauslaitos tuodaan alueelle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois kunkin urakan päätyttyä.

Hakemuksen mukaan murskauslaitos on toiminnassa ma-to klo 6.00-22.00 ja pe klo 6-20. Hakemuksen mukaan kuljetukset tapahtuvat kysyntää vastaavasti ja ajoittuvat arkisin pääosin klo 7-16 väliselle ajalle, mutta asiakkaiden tarpeiden vaatiessa kuljetuksia voidaan joskus joutua suorittamaan tätä myöhempään (klo 16-18 välisenä aikana). Asiakkaiden tarpeiden niin vaatiessa myyntikuljetuksia tehdään myös lauantaisin ja yleensä silloin klo 7-16 välisenä aikana. Arkipyhäisin toimintaa ei ole.

Vuosina 1997-2009 murskeita on valmistettu yhteensä 318 561 tonnia, mikä tarkoittaa keskimäärin 24 000 tonnia vuodessa. Hakemuksen mukaan toiminta tulee jatkossa olemaan samankaltaista. Laitoksen käyttämän kiviaineksen määrä nykyisen maa-ainesten ottoluvan (vaiheet 1 ja 2) aikana on noin 400 000 tonnia. Murskauslaitoksen arvioitu vuosittainen maksimituotanto on 50 000 tonnia ja maksimituotanto päivää kohden 4 000 tonnia murskeita sisältäen muualta mahdollisesti tuotavan kiviaineksen. Vuositasolla tämä tarkoittaa keskimäärin 30 000 tonnia ja päivää kohden keskimäärin 2400 tonnia murskeita. Mikäli vaiheet 3 ja 4 toteutuvat, jatketaan toimintaa samalla tavalla 10 vuotta. Alueelle ei tuoda murskattavaa kiviainesta muualta.

Käytettävä laitteisto

Murskauksen suorittaa erillinen urakoitsija. Murskaamo on joko tela- tai pyöräalustainen. Esimurskain on leukamurskain (Lokomo 125 tai vastaava), väli- ja jälkimurskaimet ovat karamurskaimia (Lokomo 4214, Lokomo 1814, tai vastaavat). Seulat ovat Lokomon 2- tai 3-tasoseuloja. Laitoksen mukana kulkee kaksi pyöräkuormaajaa, yksi kaivinkone sekä 1-2 varastokonttia.

Raakasora kuormataan pyöräkuormaajalla tai kaivinkoneella murskaamon syöttimeen, jolla sora annostellaan tasaisesti esimurskaimeen. Tarvittaessa isompia lohokareita pienennetään hammerilla ennen esimurskausta. Esimurskain hienontaa kivet noin 150 mm raekokoon, jonka jälkeen kuljetinmatto kuljettaa kiviaineksen seulalle. Seulan läpäisemätön materiaali jatkaa jälkimurskaimeen edelleen

hienonnettavaksi. Soraa murskattaessa yleensä riittää kaksivaiheinen murskaus. Kolmas murskaus tarvitaan, mikäli halutaan valmistaa hienompia lajikkeita (raekoko esim. 0-10 mm). Kaksi- ja kolmevaiheisen murskauksen periaatteet ovat samat.

Valmis murskaustuote kuljetetaan kuljetinmatolla joko varastokasaan tai siiloon, josta se viedään pyöräkuormaajalla edelleen varsinaiseen varastoon. Murskaustuotteet varastoidaan ottamisalueella, noin 8 metriä korkeissa kasoissa.

Energian ja kemikaalien käyttö

Murskauslaitos ja työkoneet toimivat kevyellä polttoöljyllä. Laitoksen voimanlähteenä on oma polttomoottori, jonka polttoainesäiliö (400-600 litraa) on kiinteänä osana laitoksen runkoa. Murskauslaitoksen polttoainesäiliö tankataan sen sijoituspaikalla suoraan säiliöautosta (tilavuus 16 m³), jossa on ylitäytönestín.

Polttoaineen kulutus tuotettua mursketonnia kohden on 0,4-0,6 litraa. Toiminnassa kuluu keskimääräisellä tuotannolla 16 000 litraa ja maksimituotannolla 26 000 litraa polttoöljyä vuodessa. Polttoöljyn kulutus jakautuu murskauslaitoksen ja työkoneiden kesken noin puoliksi.

Työtavoissa ja laitteistoissa käytetään parasta mahdollista käytettävissä olevaa tekniikkaa, mikä osaltaan pienentää energian kulutusta.

Taulukko 1. Kemikaalien käyttö ja varastointi

Toiminnassa käytettävät kemikaalit	Keskim. kulutus (l/a)	Max kulutus (l/a)	Max varasto m ³	Säiliöiden/ astioiden koko	Säilytyspaikka
Polttoöljy	16 000	26 000	alle 10	alle 10 m ³	2-vaippainen/ valuma-altaallinen säiliö
Voiteluöljyt		600	0,6	200 l	Omissa astioissaan, kontissa

Laitosalueen kiinteällä varikkoalueella säilytetään työkoneet sekä koneiden poltto- ja voiteluaineet. Varikkoalueen pohjalle asennetaan tiivis kalvo, jonka päälle levitetään vähintään 30 cm paksuinen maakerros. Työkoneiden tankkauspusteen polttoainesäiliön tilavuus on 1,5 m³. Säiliö on varustettu kaksoisvaipalla tai kiinteällä valuma-altaalla sekä ylitäytön- ja laponestimillä. Tankkauspusteen säiliö mahdollisesti vaihdetaan tilavuudeltaan suurempaan, tilavuuden pysyessä kuitenkin alle 10 m³.

Voiteluaineet varastoidaan tiiviissä tynnyreissä, jotka sijoitetaan tiivispohjaiseen, tätä käyttötarkoitusta varten valmistettuun, kynnyksin varustettuun konttiin. Kontti on lisäksi irti maasta, jolloin mahdolliset vuodot havaitaan heti.

Murskauslaitoksen mukana kulkevissa varastokonteissa säilytetään työvälineitä sekä murskauslaitoksen välittömään tarpeeseen tarvittava määrä öljytuotteita. Murskauslaitos sekä sen mukana kulkevat varastokontit ja työkoneet poistuvat alueelta urakan päätyttyä.

Liikenne

Alueella suoritetaan maa-ainesten ottoa. Raskas liikenne aiheuttaa vuorokausitasolla arviolta noin 5-10 käyntiä. Hakemuksen mukaan murskauslaitos itsessään ei aiheuta huomattavaa lisäystä liikennemääriin. Murskauslaitoksen aiheuttama liikenne maa-ainestenottoalueella rajoittuu kahteen pyöräkuormaajaan ja yhteen kaivinkoneeseen,

jotka vastaavat murskaimen syötöstä ja valmiiden tuotteiden kuljetuksesta. Murskauskalusto tuodaan alueelle kahdella kuorma-autolla. Työntekijät asuvat asuntovaunuissa tai kulkevat päivittäin 1-2 henkilöautolla. Ajoneuvot ajavat alueelle Pohjantien kautta.

Parhaan mahdollisen tekniikan soveltaminen

Hakijan mukaan toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Kaikki toiminnassa käytettävät koneet ja apulaitteet on valmistettu tai korjattu perusteellisesti aivan viime vuosina, eikä saatavilla ole merkittävästi parempia laitteita.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN VÄHENTÄMINEN SEKÄ TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Murskauslaitoksen merkittävimpiä ympäristövaikutuksia ovat melu- ja pölypäästöt. Melua ja pölyä syntyy kaikissa työvaiheissa. Murskauslaitos sijoitetaan mahdollisimman matalalle maanpinnantasolle siten, että ympäröivät soraseinämät vähentävät mahdollisimman tehokkaasti melu- ja pölyhaittoja. Kiinteistön Dahl sorakuoppaa länsipuolella reunustavaa korkeaa sorarintausta on tarkoitus madaltaa, mutta jäljelle jää melu- ja pölyesteeksi vielä noin 5-10 metrin korkuinen rintausta.

Tärinää murskaus ei aiheuta. Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu pysyviä haittoja ympäristöön.

Päästöt ilmaan

Taulukko 2. Murskauslaitoksen sekä työkoneiden polttoaineen käytöstä syntyvät päästöt.

Aine	Vuosipäästö enintään (t/a)	Keskimääräinen vuosipäästö (t/a)	Suurin tuntipäästö (kg/h)	Suurin vuorokausipäästö (kg/d)
CO ₂ -päästöt:	204	80,8	72	1166
SO ₂ -päästöt	0,08	0,03	0,03	0,45
NO _x -päästöt	3,69	1,42	1,29	19,4
Hiukkaset	0,37	0,16	0,12	1,92

Hakemuksen mukaan murskauslaitos kuuluu pölynpoistoluokkaan B (Tielaitoksen julkaisu 2270006/1994), joka tarkoittaa siirrettävää laitosta, jossa pölyn haitallinen leviäminen ympäristöön estetään kesällä vesikastelulla. Laitosaluetta ja tiestöä kastellaan vedellä, mikäli haitallista pölyämistä esiintyy. Pölynsidontaan ei käytetä suolaa. Murskauspölyä poistetaan tarvittaessa vesikastelulla. Pölynsidontaan käytetään vettä päivittäin noin 10 m³.

Melu

Murskauslaitoksella melua syntyy murskauksesta sekä kuormaus- ja kuljetuskalustosta. Huomattavin melunlähde on murskauslaitos. Hakemuksen mukaan murskauslaitoksen osalta tehollista työaikaa on noin 80 prosenttia ja melu on suurimmillaan 12-13 tuntia päivässä. Murskauslaitoksen lähtömelutaso on 85-90 dB(A).

Hakemuksen mukaan melun leviämistä ympäristöön rajoitetaan sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alhaiselle maanpinnan tasolle, vallien ja sorakuopan seinämien ympäröimään tilaan. Seljänalasan ranta-asutuksen suuntaan sorakuopan seinämä muodostaa noin 5-10 metriä korkean meluesteen. Alueella on ollut murskaustoimintaa 1960-luvulta asti, eikä lähimmistä häiriintyvistä kohteista ole hakemuksen mukaan tullut meluvalituksia. Hakemuksen mukaan lähimmissä häiriintyvissä kohteissa suoritetaan melumittaus, mikäli siihen ilmenee tarvetta.

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Hakijan mukaan toiminnasta ei aiheudu jätevesiä, eikä päästöjä vesiin.

Pölynsidontaan käytettävä vesi joko otetaan maastosta tai tuodaan alueelle säiliössä ja se sitoutuu murskeeseen tai haihtuu ilmaan eikä sitä päädy ympäristöön. Talousvesi tuodaan alueelle säiliössä. Pintavedet tankkauspaikalta valuvat maastoon. Työmaalla on käytössä joko kemiallisesti tai sähköisesti toimiva käymälä.

Kiinteistöllä syntyvät jätteet ja niiden käsittely

Murskauslaitoksen toiminnasta syntyy talousjätettä, metalliromua sekä ongelmajätettä.

Alueella syntyy talousjätettä maksimissaan 1 tonni vuodessa. Talousjäte kerätään 200 litran jätesäiliöön ja sen pois kuljettamisesta huolehtii jätehuolto liike. Metalliromua syntyy 2-4 tonnia vuodessa ja se varastoidaan siirtolavalle. Murskausurakoitsija huolehtii metalliromun asiallisesta pois toimittamisesta.

Omassa toiminnassa syntyy jäteöljyä syntyy 200-500 litraa vuodessa. Muita ongelmajätteitä, kuten öljynsuodattimia, syntyy vähäisissä määrin. Murskauslaitoksen toiminnassa syntyvät jäteöljyt ja mahdolliset muut ongelmajätteet säilytetään murskausurakoitsijan varastokontissa ja murskausurakoitsija huolehtii niiden toimittamisesta asianmukaiseen vastaanotto paikkaan urakan jälkeen. Omassa toiminnassa syntyviä jäteöljyjä ja mahdollisia muita ongelmajätteitä ei säilytetä alueella vaan ne toimitetaan mahdollisimman nopeasti eteenpäin, pois alueelta. Mahdollista ongelmajätteiden väliaikaista varastointia varten alueelle hankitaan asianmukaiset tiiviit ja lukittavat jäteastiat.

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Laitoksen käyttäjä tarkkailee toimintaa koko ajan. Minkä tahansa häiriön sattuessa toiminta pysäytetään ja häiriö korjataan ennen kuin toimintaa jatketaan. Pölyä tarkkaillaan silmämääräisesti. Kunkin työmaajakson aloittamisesta tiedotetaan lähiseudun asukkaille.

Hakija on esittänyt, että pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailu suoritetaan Envimetria Oy:n maa-ainesten ottosuunnitelmaa varten laatiman tarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailuun käytetään uusia, vuonna 2010 asennettuja, pohjavesiputkia. Tarkkailuohjelman mukaan pohjaveden tarkkailu suoritetaan toiminnan aikana seuraavasti: Pohjaveden pinnankorkeus määritetään neljä kertaa vuodessa (kevät, kesä, syksy, talvi) putkista P1(B), P2(uusi), P3(B) ja P4 sekä kolmesta lähistön talousvesikaivosta. Pohjaveden laatu määritetään kerran vuodessa keväisin Putkesta P4 sekä yhdestä kaivosta. P4 on valittu laaduntarkkailuun sen perusteella, että se sijaitsee aktiivisella soranottoalueella ja näin ollen siitä havaitaan nopeasti mahdolliset muutokset pohjaveden tilassa. Laaduntarkkailukaivo on valittu sen perusteella, että pohjaveden virtaussuunnan on päätelty olevan sen suuntaan ja lisäksi kaivon veden käyttö on runsasta. Kolmen vuoden välein laaduntarkkailupisteistä suoritetaan laaja analyysi ja välivuosina suppea analyysi.

Laaja analyysi:

- aistinvarainen arviointi	- mangaani
- alkaliteetti	- nitraatti
- alumiini	- pH-luku
- ammonium	- rauta
- fluoridi	- sameus
- happi	- sulfaatti
- kloridi	- väri
- KMnO ₄ -luku	- sähkönjohtavuus
- kokonaiskovuus	- TVOC
- lämpötila	
- mineraaliöljyt C ₁₀ -C ₄₀	

Suppea analyysi:

- aistinvarainen arviointi	- pH-luku
- happi	- rauta
- kloridi	- sameus
- KMnO ₄ -luku	- sulfaatti
- kokonaiskovuus	- sähkönjohtavuus
- lämpötila	- mineraaliöljyt C ₁₀ -C ₄₀
- mangaani	

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Toiminnasta aiheutuva riski on maaperän ja pohjaveden likaantumisvaara, joka syntyy alueella varastoitavien ja käsiteltävien öljytuotteiden riskistä päästä häiriö- ja onnettomuustilanteessa maaperään ja pohjaveteen.

Polttoaineen ja voiteluöljyjen lisäksi toiminta-alueella ei säilytetä muita öljytuotteita, eikä muitakaan ympäristölle haitallisia aineita. Alueen kiinteällä varikkoalueella säilytetään polttoaineen lisäksi vain työkoneiden kiireellisiin pienhuoltoihin sekä öljynlisäykseen tarvittava määrä öljytuotteita. Suurempia huoltotoimenpiteitä tai työkoneiden pesuja ei tehdä alueella. Varikkoalueen maaperä suojataan ja tankkauslaitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi

Murskauslaitoksen mukana kulkevat kemikaalit viedään pois alueelta urakan päätyttyä. Kuljetuksiin käytettävä kalusto tankataan ja huolletaan muualla. Tarpeen vaatiessa murskauslaitosta voidaan joutua huoltamaan sen sijoituspaikalla. Maaperän suojaamisesta huolehditaan työskentelemällä huolellisesti.

Öljyvahingon varalle varastokontissa on aina imeytysturvetta sekä muovia, jonka päälle saastunut maa nostetaan ja kuljetetaan Ekokem Oy:lle. Hälytysnumerot ovat ilmoitustaululla nähtävillä.

Mahdollisten ongelmajätteiden pitkäaikaista varastointia alueella pyritään välttämään toimittamalla ongelmajätteet asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan mahdollisimman nopeasti. Ongelmajätteiden käsittelyssä ja varastoinnissa noudatetaan erityistä huolellisuutta, jotta ympäristölle ei aiheuteta vaaraa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Lupahakemusta on täydennetty 16.11.2011, 29.11.2011, 30.11.2011, 5.12.2011, 8.12.2011, 12.12.2011, 13.12.2011, 16.12.2011, 19.1.2012, 16.2.2012 ja 17.2.2012.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Karjalohjan kunnan ja Salon kaupungin ilmoitustaululla 16.12.2011-15.1.2012 ja kuulutuksesta on ilmoitettu 16.12.2011 sanomalehdissä Länsi-Uusimaa sekä Salon Seudun Sanomat (YsL 38 § mom 1).

Laitoksen naapureille on toimitettu tieto hakemuksesta erityistiedoksiantona (YsL 38 § mom 2).

Tarkastukset

Kiinteistöllä on suoritettu ympäristönsuojelulain 83 §:n mukainen tarkastus 8.12.2011

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta (ent. Uudenmaan ympäristökeskus) toiminnan sijoituessa tärkeälle pohjavesialueelle sekä Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta toiminnan sijoituessa Salon rajanaapuriin.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue toteaa lausunnossaan 23.1.2012 (UUDELY/1036/07.00/2011) mm. seuraavaa:

”ELY-keskus muistuttaa vielä Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010, 9.9.2010) 3 §:ssä säädetystä.

Mainitun asetuksen 3 §:n mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on **vähintään 300 metriä**.

Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan voidaan kivenmurskaamo sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja vois sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitettua ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

Asetuksen yleisperustelujen mukaan ympäristönsuojeluvaatimukset olisivat **vähimmäisvaatimuksia**. Asetuksella säädettäisiin kaikkia toimintoja koskevista yleisistä suojaetäisyyksistä, ilmaan joutuvien päästöjen rajoittamisesta, meluntorjunnasta, meluavien toimintojen aikarajoista jne. Asetuksella ei muutettaisi kivenlouhimoita, muuta kivenlouhinta ja kivenmurskaamoja koskevia hallinnollisia menettelyjä. Asetuksella vahvistettaisiin yleisesti lupakäytännössä käytettyjä määräyksiä yleisiksi säännöksiksi ja asetettaisiin toimintojen yleisimmille päästöille raja-arvot.

Asetuksen yksityiskohtaisten perusteluissa on 1 §:n osalta kirjoitettu, että **asetuksessa säädettäisiin toimintojen ympäristönsuojelun vähimmäistasosta**. Luvassa voitaisiin lisäksi antaa tapauskohtaisia määräyksiä seikoista, jotka olisivat paikallisten olosuhteiden vuoksi tarpeen. Lupamääräys voi olla asetuksen vähimmäismääräystä ankarampi, jos se esim. on tarpeen luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi.

3 §:n 1 momentissa säädettäisiin ympäristönsuojelulakia täsmentäen kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskauksen melu- ja pölylähteiden sijoittamisesta suhteessa häiriöille alttiisiin kohteisiin.

2 momentissa säädettäisiin toimintojen yleisestä suojaetäisyydestä mm. asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen. **Melua ja pölyä aiheuttavia toimintoja ei saisi sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteista**. Etäisyys arvioitaisiin häiriölähteestä, ei esimerkiksi toiminta-alueen rajasta. Säännös olisi tarpeen naapuruushaittojen ehkäisemiseksi.

3 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta yleiseen suojaetäisyyteen, jos toiminnanharjoittaja voisi luotettavasti ja viranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että melutasolle asetuksessa asetetut arvot eivät ylitä. **Poikkeus koskisi ainoastaan kivenmurskaamoja**, koska niillä olisi tekniset edellytykset tarvittaviin suojaamistoimenpiteisiin, kuten toiminnan sijoittamiseen rakennukseen tai koteloiteihin. Lisäksi tulisi voida osoittaa, että kivenmurskauksesta ei mahdollisen haitan kohteessa aiheudu sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka voisi vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen (711/2001) noudattamisen. Jo raja-arvojen noudattamisen vaarantuminen estäisi sijoittumisen.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan alueelle voidaan myöntää ympäristölupa. Ympäristölupa tulee kuitenkin sisällyttää määräykset, joilla varmistetaan, etteivät melulle, pölylle ja tärinälle annetut ohjearvot ylitä lähimmässä häiriintyvissä kohteissa sekä polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden varastoinnista ja käytöstä.

Toiminnassa tulee noudattaa voimassa olevan maa-ainesluvan lupamääräyksiä ja Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010, 9.9.2010) säädettyä.

Pölyntorjuntaan ei saa käyttää suolaa eikä muitakaan lisäaineita (esim. pakkasestoainetta).

Hakemuksessa esitetty ratkaisu varikkoalueen toiminta-periaatteesta ja rakenteesta ja valumavesien johtamisesta ei ELY-keskuksen käsityksen mukaan poista pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

Ottaen huomioon, että koneiden tankkauksen tai tilapäisen huollon yhteydessä polttoainetta tai muuta ainetta voi päästä vuotamaan maahan ja että paikallaan seisovista koneista mahdollisesti vuotavia aineita ei välttävättä heti huomata, on lupaan otettava määräys varikkoalueen tiivistämistä koskevalla määräyksellä. Varikkoalue on myös katettava sen varmistamiseksi, etteivät mahdollisesti vuotaneet aineet pääse huuhtoutumaan sadevesien mukana tiivistetyn alueen ulkopuolelle.

Alueella on voimassa maa-aineslain mukainen lupa 10 vuodeksi ja ympäristölupa haetaan olemaan voimassa toistaiseksi, mikä tarkoittanee, että alueella murskataan ainakin yhtä kauan kuin maa-aineslupa on voimassa. ELY-keskuksen käsityksen mukaan toimintaa ei voida katsoa olevan lyhytaikaista, minkä perusteella ELY-keskus katsoo, että kerättävien ja käsiteltävien valumavesien vähentämiseksi tulee **ainakin**

öljyjen, polttoaineiden ja työkoneiden säilytyspaikat sekä koneiden tankkauspaikat olla katetut ja alustojen oltava tiiviit. Alustalta mahdollisesti tulevia valumia tulisi johtaa **umpisäiliöön tai käsitellä siten, etteivät aiheuta pohjavesien pilaantumisen vaaraa.**

Pohjaveden tarkkailu tulee olla käynnissä hyväksytyin tarkkailu-ohjelman mukaisesti ennen murskaustoiminnan aloittamista. Hyväksytty pohjaveden tarkkailuohjelma pyydetään lähettämään tiedoksi ELY-keskukselle. Tarkkailussa on kiinnitettävä erityishuomiota kiintoaineen tarkkailuun, eli sameuteen. Tarkkailulla tulee varmistaa, ettei murskauslaitoksen tuottama kivipöly pääse kulkeutumaan pohjaveteen. Varmin tapa tällaiseen tarkkailuun on, että tarkkailupiste on mahdollisimman lähellä paikkaa, missä kiviainespölyä muodostuu.

Esitettyyn hakemukseen olisi ollut hyvä liittää selkeä asemapiirros, josta ilmenee varikkoalueen ja murskauslaitoksen sekä kiviainesvarastojen sijainnit.

Suunnitelma ja toiminta alueella ovat oltava sellaiset, että niiden perusteella saadaan **täysi varmuus** siitä, ettei hanke aiheuta ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista eikä myöskään **pohjaveden pilaantumisen vaaraa.**"

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan (11.1.2012 § 8) seuraavaa:

"Toiminnan ympäristöhaittojen torjunnassa tulee käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Murskauslaitos tulee sijoittaa vähintään 300 metrin päähän Salon alueella olevista häiriintyvistä kohteista. Jos murskauksen, rikotuksen tai vastaavia haittoja aiheuttavan toiminnan etäisyys on alle 500 metriä, on pölyn ja melun torjunnan minimitasona pidettävä valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 esitettyjä toimenpiteitä, kuten pölynsidonta kastelemalla ja laitteiston koteloinnit tai kumitukset. Lisäksi toiminta-ajat tulee pitää asetuksen mukaisina. Jos ottamistoiminta etenee vaiheeseen 3, tulee meluntorjunta arvioida uudelleen maasto-olosuhteiden muuttuessa."

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta jätettiin neljä muistutusta

Muistutusten tiivistelmät:

IW omasta puolestaan sekä valtakirjalla M-LA:n puolesta 12.1.2012:

Lupaa ei tule myöntää, eikä ainakaan toistaiseksi voimassa olevaksi tai aloitettavaksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut:

- Lupahakemus pohjaa luvattomaan maa-ainestenottosuunnitelmaan: Allekirjoittaneiden omistamilta kiinteistöiltä on otettu määräalat mukaan maa-ainestenottosuunnitelmaan, vaikka allekirjoittaneet eivät ole antaneet tähän suostumustaan (eikä sitä ole heiltä myöskään pyydetty). Lisäksi allekirjoittaneiden mukaan maa-ainestenottosuunnitelmassa on virheitä kiinteistöjen rajoissa.
- Allekirjoittaneet ovat lisäksi valittaneet Karjalohjan ympäristölautakunnan myöntämästä maa-ainestuvasta Helsingin hallinto-oikeuteen vaatien päätöksen purkamista. Valituksen käsittely on kesken (maa-ainesten ottamiselle ei ole lainvoimaista lupaa).

Lisäksi muistutuksessa tiedustellaan, mitä on tapahtunut keväällä 2010 haetulle soran murskauksen ympäristöluvalle.

KM ja SM 12.1.2012 sekä HB ja KL (omasta puolestaan sekä valtakirjalla L-ML:n puolesta) viitaten edellisten esittämiin asioihin ja niitä omalla muistutuksellaan 13.1.2012 tukien:

Ensisijaisesti lupaa ei tule myöntää

Perustelut:

- Soranottoalueen lähiympäristössä on sekä vakituista asutusta että loma-asutusta. Enemmistö myös vapaa-ajan kiinteistöistä on aktiivisessa käytössä ympäri vuoden.
- Vuonna 2011 KM:n ja SM:n omistamalle kiinteistölle aiheutui soran murskauksesta huomattavaa pöly- ja meluhaittaa. KM ja SM joutuivat rajoittamaan lastensa ulkoilua tuulen osuessa sora-alueelta heidän kiinteistölleen, sillä ilma oli tuolloin sakeana pölystä.
- Luvan myöntäminen estää KM:n ja SM:n kiinteistön käyttämisen murskauksen ajaksi, koska kivipölyn ja melun terveydelliset haitat ja kiinteistön käyttöarvoa alentavat tekijät ovat niin merkittävät.
- Karjalohjan ympäristölautakunnan myöntämästä maa-ainestuvasta on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen käsittely on kesken eikä soranottoalueella ole lainvoimaista maa-ainestenottolupaa.

Jos lupa kuitenkin myönnetään:

- Murskausta ei tule sallia toukokuusta elokuuhun välisellä ajalla.
- Päivittäistä murskausaikaa tulee rajoittaa, esitetyt ma-to 6-22 ja pe 6-20 ovat kohtuuttomat lähialueen kiinteistöille aiheutuvan haitan vuoksi.
- Luvan voimassaoloaikaa tulee rajoittaa.
- Lupaa ei tule myöntää aloitettavaksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska tässä tapauksessa täytäntöönpano tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi (laitoksen lähikiinteistöjen käytettävyydelle aiheuttamaa haittaa ei voi takautuvasti estää).

Lisäksi muistutuksessa vaaditaan selvitystä, onko FT-Transport Oy:lla ollut vuonna 2011 ja sitä aiempina vuosina voimassa olevaa lupaa murskaukseen ja onko mahdollisia lupaehtoja noudatettu.

HB, KL, L-ML, PE, TV ja MV omasta puolestaan sekä sähköpostitse saaduilla valtuutuksilla AP:n, MP:n ja LR:n puolesta:

Lupaa ei tule myöntää

Perustelut:

- Aikaisempina vuosina melu- ja pölyhaitat ovat olleet merkittäviä.
- Harjun molemmin puolin on sekä loma- että vakituista asutusta ja Seljänalanen -järven alueella on vakiintunut huvilakanta (Fiskars myös kaavoittanut lisää) ja aluetta on tarkoitus kehittää edelleen. Soran murskauslupa vaikuttaa näihin suunnitelmiin.
- Harjun säilyttäminen erittäin tärkeää sekä maisemallisesti että toiminnallisesti; harjua ei pidä leikata niin, että harjun laen puusto katoaisi ja sen sijaan näkyisi sorakuopan reunaa.

Lisäksi muistutuksessa esitetään vaatimuksia sekä maa-ainestenottosuunnitelman mukaisiin vaiheisiin 1 ja 2 että toiminnan mahdollisesta laajentamisesta vaiheisiin 3 ja 4 koskien mm. maisemakuvaa. Muistutuksen antajat muistuttavat lisäksi soranottoalueen vaikutusalueella sijaitsevasta lähteestä, josta tulee vesi seitsemälle kiinteistölle, ja vaativat, että FT-Transport Oy veloitetaan kustantamaan puhtaan veden saanti kiinteistöille, mikäli lähteen veden käyttö estyisi soranoton tai mahdollisen öljyvudon seurauksena.

Hakijan kuuleminen ja vastine

FT-Transport Oy Ab on todennut vastineissaan 16.2.2012 seuraavaa:

HB ja muut allekirjoittaneet:

”Kohta 1. Muistutuksessa vaaditaan luvan epäämistä viitaten pöly- ja meluhaittoihin:

- Murskausta on tapahtunut viranomaisten antamien lupaehtojen mukaisesti. Murskausta on suoritettu ainakin 20 vuotta 1-2 kertaa vuodessa ja viimeisten kolmen vuoden aikana kerran vuodessa 2-3 viikkoa keväisin. Murskaus on normaaliin soranottoon liittyvää toimintaa. Milloinkaan tietoomme ei ole tullut valituksia melu- ja pölyhaitoista. Muistutuksen esittäjät eivät ole eritelleet väitettyjen melu- ja pölyhaittojen määrää eikä sen merkittävydestä ole näyttöä.

Kohta 2. Sorakuopan laajentaminen:

- Sorakuopan laajentaminen ei kuulu murskausluvan käsittely piiriin.”

KM ja muut allekirjoittaneet:

”Muistutuksen laatijat väittävät että kivi- ja pölyhaitat olleen kiinteistölle sietämättömiä.

- Asianomaiset eivät ole esittäneet toivomuksia jotta mahdollinen haitta olisi voinut ehkäistä. Väitetyn kaltaisesta haitasta ei ole näyttöä eikä tilanteesta tietääksemme ole informoitu lupa- ja valvontaviranomaisia.

Muistutuksen laatijat vaativat, että murskauksen ajan kohdan (luvassa) pitäisi määrätä etukäteen.

- Murskauksen ajankohta määräytyy varastotilanteen ja kysynnän mukaan. Murskauskalusto on tilattava hyvissä ajoin eikä työsuorituksen ajankohta voi mielivaltaisesti siirtää.

Muistutuksen laatija väittää että alueella ei ole lainvoimasta maa-ainesottolupaa.

- Karjalohjan Ympäristölautakunta on myöntänyt 27.10.2010, pykälä § 74, maa-ainesottoluvan. Maa-ainesottolupa on voimassa 10 vuotta päätöksen antopäivästä lukien. Maa-ainesottolupa hakemus oli jätetty Karjalohjan kunnalle 6.3.2009.

Muistutuksen laatija on hakenut murskauslupaa vuodelta 2011:

- Murskaustoimintaa sai ennen vuotta 2011 harjoittaa viranomaiselle tehdyn meluilmoituksen jälkeen. Lainmuutoksen perusteella meluilmoitus korvattiin murskauslupamenettelylle. Murskausluvan hakemus jätettiin 25.5.2010 Karjalohjan ympäristölautakunnalle ja hakemus on edelleen käsittelyssä, nyttemmin Lohjan Kaupungin ympäristöviranomaisilla. Viranomaisten töiden ruuhkautumisen vuoksi sovittiin toiminnanharjoittajan ja Lohjan ympäristöviranomaisten kesken, että vuoden 2011 murskaukset tehdään vanhalla tavalla (meluilmoituksella). Vuoden 2012 murskaukset tulevat uuden murskausluvan piiriin.”

IW ja yksi muu allekirjoittaja:

”Laatijan muistutukset koskee pääasiallisesti Fiskars Oyj:n soranottolupahakemusta ja siihen liittyviä kysymyksiä. Vastaus laatijan muistutukseen yleisesti:

- Fiskars Oyj jätti soranottolupahakemuksen Karjalohjan kunnalle 6.3.2009, noin puolivuotta ennen vanhan luvan päättymistä. Lohjan Kaupungin ympäristöviranomaiset hoitivat Karjalohjan kunnan ympäristöasiat kuntaliitoksen jälkeen. Lisäselvityksien määrä lupahakemukseen, mukaan lukien vesien tarkkailu jne. oli suuri. Fiskars Oyj palkkasi Ramboll Oy tekemään alkuperäisen luvan jatkamiseksi soranottosuunnitelman. Se jätettiin Karjalohjan Ympäristölautakunnalle 8.7.2010. Karjalohjan Ympäristölautakunta myönsi soranottoluvan 10 vuodeksi Fiskars Oyj:lle 27.10.2010.
- Murskauslupahakemus jätettiin Karjalohjan kunnalle 25.5.2010 ja se on edelleen työn alla. Vuosi 2011 hoidettiin murskaukset viranomaisten luvalla ja meluilmoitus menettelyllä. Fiskars Oyj:n soranottosuunnitelma joka kattaa suunnitelmakartan

alueet 1-4 kokonaisuudessaan, on projektisuunnitelma. Suunnitelman tekoaikana Fiskars Oyj ja FT-Transport Oy Ab on käynyt neuvotteluja muistutuksen laatijoiden kanssa heidän omistamansa maa-alueiden ostamisesta. Soranottolupa Fiskars Oyj on hakenut vain omille maille.

- On valitettavaa että soranottolupaprosessin yhteydessä muistutuksen laatijat IW:n ja M-LA:n naapurin kuulemiset rajanaapurin ominaisuudesta ovat erheellisesti jäänyt toteuttamatta.”

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Karjalohjan kunnan ympäristölupaviranomaisena ympäristölautakunta on tutkinut hakemuksen ja päättää **myöntää** FT-Transport Oy Ab:lle ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristöluvan soran murskaukselle.

Lupa myönnetään ympäristölupahakemuksessa ilmoitettujen toimenpiteiden mukaisesti noudattaen lisäksi **jäljempänä mainittuja lupamääräyksiä**.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen sekä Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamääräyksistä **2-10, 12, 15-19, 20-24, 27-30 ja 36** ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Hakemuksesta annetuissa muistutuksissa esitetyt asiat on huomioitu siltä osin kuin ne koskevat soran murskauksen ympäristölupahakemusta.

- Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) säädetään, että toiminnan etäisyyden melulle alttiista kohteista ollessa alle 500 metriä, murskaaminen on tehtävä arkipäivisin klo 7-22 välisenä aikana; kuormaaminen ja kuljetus arkipäivisin klo 6-22 välisenä aikana ja rikotus arkipäivisin klo 8-18 välisenä aikana. Asetuksessa esitetyt aikarajat ovat vähimmäisvaatimuksia. Hakemuksen mukaan kuormaaminen ja kuljetus tehdään ma-pe klo 7-18 välisenä aikana

Karjalohjan ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan toiminta-ajat eivät ole kohtuuttomat ottaen huomioon, että murskausta ja rikotusta suoritetaan enintään 43 päivänä vuodessa ja että toimintaa on viihtyvyyshaittojen vähentämiseksi rajoitettu kesäkaudella 1.6.-31.8. Lisäksi murskauslaitoksen etäisyyden asumiseen tai loma-asumiseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen tulee olla vähintään 300 metriä. Hakemuksen mukaan murskauslaitoksen aiheuttama melutaso sekä hiukkaset lähimpien häiriintyvien kohteiden piha-alueilla jäävät alle ohjearvojen. Ohjearvojen saavuttaminen varmistetaan mittauksilla välittömästi toiminnan aloittamisen jälkeen ja jatkossa tarvittaessa. (Määräykset 1, 29, 30 ja 36)

- Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 8 §:n mukaan ympäristöluvassa voidaan lisäksi erityisistä syistä sallia kuormaaminen ja kuljetus lauantaisin klo 7-18 välillä. Toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt asetuksessa tarkoitettua erityistä syytä, joten Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, ettei alueella voida suorittaa kuormausta ja kuljetusta lauantaisin. (Määräys 1)
- Toiminta sijaitsee alueella, jossa on entuudestaan ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa. Toiminnassa on kyse olemassa olevan maa-ainestenottoalueen ottamisesta loppuun. Ympäristölupahakemus koskee soran murskausta. Maa-ainestölupahakemuksen käsittelyssä ratkaistavia asioita (kuten maisemakuvaa) ei ratkaista ympäristöluvassa.
- Alueella on voimassa oleva maa-ainesten ottolupa (Karjalohjan ympäristölautakunta 27.10.2010 § 74). Ottoluvasta ei valitettu valitusaikana, vaan päätöksestä on tehty kantelu hallinto-oikeuteen vasta myöhemmin. Tilanne ei

estä ympäristöluvan käsittelyä. Ympäristöluvan käsittely on oma erillinen prosessi.

- Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että soran murskauksen ympäristölupa voidaan myöntää toistaiseksi voimassa olevaksi. Hakemuksen mukaan alueella murskataan niin kauan kuin siellä on maa-ainestenottoluvan mukaista toimintaa. Mikäli alueella aiottaisiin murskata hakemuksesta poikkeavia määriä tai alueelle tuotaisiin muualta kiviainesta/muuta murskattavaa materiaalia, vaatisi se uuden ympäristöluvan. Toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan lupaehtoja tarkistetaan ajoittain.
- Kysymys aikaisemmista murskausluvista ei kuulu ympäristöluvan piiriin, vaan se on Karjalohjan ympäristövalvonnan asia.

Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty, eikä luvan myöntämiselle näin ollen ole lain mukaista estettä. (YSL 41 §)

Lisäksi Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa ennen ympäristöluvan lainvoimaisuutta, sillä kyseessä on vanha soranottoalue eikä toimintaan liity kallion louhintaa. Ympäristölupa koskee soran murskausta. Soran murskaamisesta ei aiheudu sellaisia peruuttamattomia vaikutuksia, jotka tekisivät mahdollisen muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Laitoksen toiminta

(YsL 7 §, 8 §, 35 §, 43 § ja 59 §, YsA 19 §, NaapL 17 §, VnA 800/2010)

1. Murskauslaitosalueella saa harjoittaa murskausta ma-to klo 7-22 ja perjantaisin klo 7-20. Rikotus on tehtävä ma-pe klo 8-18 välisenä aikana ja kuormaaminen ja kuljetus ma-pe klo 7-18 välisenä aikana. Murskausta ja rikotusta saa suorittaa enintään 43 päivänä vuodessa. Murskauslaitosalueella ei saa toimia viikonloppuisin, arkipyhinä eikä yöaikaan (klo 22-7 välillä).

Alueella ei tule suorittaa murskausta tai rikotusta 1.6.-31.8. välisenä aikana. Tuotteiden kasausta ja kuljetusta sekä muita vähän melua aiheuttavia töitä voidaan suorittaa ympäri vuoden (ma-pe klo 7-18).

2. Murskauksessa käytettävän laitteiston ympäristövaikutusten kuten melu- ja pölyhaittojen on oltava hakemuksessa kuvatun kaltaisia tai sitä vähäisempiä.

Melu

(YsL 4 §, 5 § ja 43 §, YsA 19 §, NaapL 17 §, VnA 800/2010, VnP 993/1992)

3. Murskauslaitoksen toiminnasta, liikenne mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle alttiissa kohteissa asumiseen käytettävillä alueilla ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LA_{eq}) päiväohjearvoa 55 dB klo 7-22 välisenä aikana.

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla murskauslaitoksen toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason (LA_{eq}) päiväohjearvoa 45 dB klo 7-22 välisenä aikana.

4. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Murskausta suoritettaessa murskain on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Murskausmelua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava. Toiminta-alueella siirto- ja kuljetusmatkat on suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.
5. Raaka-aine-, pintamaa- ja tuotevarastokasat on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava niin, että ne estävät melun leviämisen melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Kasat on koko murskaustoiminnan ajan pidettävä riittävän korkeina, jotta melun leviäminen melulle alttiisiin kohteisiin estyy.

Päästöt ilmaan

(YsL 4 §, 5 §, 43 § ja 46 §, YsA 19 §, NaapL 17 §, VnA 38/2011, VnA 800/2010)

6. Laitoksen toiminnan aiheuttama ilman hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) pitoisuus saa olla enintään $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vuorokausikeskiarvona (24 h) laskettuna ja $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ kalenterivuoden keskiarvona laskettuna häiriintyvien kohteiden piha-alueella. Pienhiukkasten ($PM_{2,5}$) pitoisuus saa olla enintään $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ kalenterivuoden keskiarvona laskettuna.
7. Pölylähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle. Murskauksen pölyhaittoja on ehkäistävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Pölyn torjuntaan käytettävien menetelmien tai käytettävän pölynpoistojärjestelmän kuntoa ja toimintaa on tarkkailtava silmämääräisesti päivittäin. Pölyntorjuntajärjestelmän rikkoutuessa tai milloin sitä ei voida käyttää jään muodostumisen takia tai jonkin muun päästöjä olennaisesti lisäävän häiriön sattuessa, on laitoksen päästöjä aiheuttava toiminta välittömästi keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu tai häiriö poistettu.

8. Kuormattavan ja murskauslaitoksen kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä säätämällä putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi. Murskeiden varastokasoja, ajoneuvojen kuormia sekä aluetta, jolla työkoneet liikkuvat, on tarvittaessa hoidettava esimerkiksi kastelemalla siten, että pölyäminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Pölyn sitomisessa ei saa käyttää suolaa eikä muitakaan lisäaineita (esim. pakkasestoainetta).

Päästöt maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin

(YsL 4 §, 5 §, 7 §, 8 §, 43 § ja 45 §, YsA 19 §, NaapL 17 §, JL 19 §, VnA 800/2010)

9. Laitoksen alueella olevia raaka-aineita, polttoaineita ja kemikaaleja on varastoitava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu pilaantumisvaaraa maaperälle, pinta- tai pohjavesille eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

(YsL 4 §, 5 §, 7 §, 8 §, 43 §, ja 45 §, YsA 19 §, JL 6 §, 9 §, 15 §, 19 §, JA 6 §, NaapL 17 §, VnP 659/1996, YmA 1129/2001, VnP 101/1997, VnA 379/2008, VnA 800/2010)

10. Toiminnassa muodostuvat jätteet on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään ja niitä on varastoitava ja säilytettävä siten, että niistä ei aiheudu terveyshaittaa,

vahinkoa tai haittaa naapurikiinteistöille, epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, pilaantumisvaaraa maaperälle, pinta- tai pohjavesille eikä muutakaan ympäristöhaittaa.

Ympäristölle vaaralliset nestemäiset jätteet, kuten esimerkiksi jäteöljyt, tulee varastoida ja säilyttää siten, että niiden pääsy maaperään ja edelleen pohjaveteen on estetty lupamääräyksissä 15.-18. kuvatulla tavalla.

11. Hyötykäyttökelpoiset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaisiin, niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Vain hyötykäyttöön kelpaamattomat jätteet voidaan toimittaa kaatopaikalle, mikäli ne eivät ole ongelmajätteiksi luokiteltavia aineita.
12. Erilaatuiset ongelmajätteet on kerättävä ja pidettävä erillään toisistaan ja muista jätteistä. Kerättäviä ongelmajätteitä varten tulee olla erillinen katettu ja suoja-altaalla varustettu lukittava tai valvottu tila tai sellaiset kaapit ja astiat, josta jätettä ei voi vapaasti poistaa. Ongelmajätteen pakkaukseen on merkittävä jätteen ja jätteen haltijan nimi sekä turvallisuuden ja jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset.
13. Ongelmajätteet kuten öljyjäte, öljynsuodattimet, trasselit ja akut on toimitettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa asianmukaisesti hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi sellaiseen laitokseen, jonka ympäristöluvassa tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty.

Ongelmajätteitä luovuttaessa on jätteiden siirrosta laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät valtioneuvoston päätöksen 659/1996 mukaiset tiedot ongelmajätteistä. Kuitit ja siirtoasiakirjat ongelmajätteiden eteenpäin toimittamisesta on säilytettävä vähintään 3 vuotta ja ne on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Poltto- ja voiteluaineet ja kemikaalit

(YsL 4 §, 5 §, 7 §, 8 §, 43 §, 45 § ja 46 §, YsA 19 §, NaapL 17 §, JL 19 §, VnA 689/2006, VnA 800/2010)

14. Murskauslaitoksella käytettävän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 0,1 painoprosenttia. Laitoksella on mahdollisuuksien mukaan käytettävä kasviöljypohjaisia öljytuotteita.
15. Laitoksella käytettäviä polttoaineita ja kemikaaleja on säilytettävä ja käsiteltävä siten, että mahdollisissa vuototilanteissa aineiden valuminen maaperään ja joutuminen edelleen pinta- tai pohjaveteen on estetty. Polttonesteiden ja kemikaalien säilytykseen käytettäviin säiliöihin tai astioihin tulee merkitä, mitä kemikaalia säiliö tai astia sisältää. Kemikaalisäiliöt ja suoja-altaat on sijoitettava siten, että niiden kunto voidaan todeta esteettömästi ja mahdolliset vuodot havaita nopeasti. Kemikaalisäiliöitä tai niiden putkistoja ei saa sijoittaa maan alle.
16. Polttonesteet ja kemikaalit (mukaan lukien alueella mahdollisesti toimivien urakoitsijoiden käyttämät polttoaineet ja kemikaalit) tulee säilyttää kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai siten, että astiat on sijoitettu katokselliseen, reunukselliseen ja pinnaltaan tiivistettyyn suoja-altaaseen. Kaksoisvaipalliseksi säiliöksi katsotaan sellainen säiliö, jossa kaksoisvaipallinen seinämä ympäröi säiliötä kokonaisuudessaan. Suoja-altaan tulee vastata tilavuudeltaan vähintään varastoitavien tuotteiden enimmäismäärää.

Polttonestesäiliöiden tulee kestää mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

17. Öljy- ja kemikaalisäiliöiden tulee olla vähintään kerran kymmenessä vuodessa tarkastettuja ja säiliöiden ja suojarakenteiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti. Tarkastuksista laadittavat tarkastuspöytäkirjat on säilytettävä ja pyydetessä esitettävä valvontaviranomaiselle.
18. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty ja alueen tulee olla katettu. Poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja.

Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

19. Polttonesteen jakelupiste ja varastointipaikka on tiivistettävä ja päällystettävä niin, että polttoaineita tai muita pohjaveden pilaumisvaaraa aiheuttavia aineita ei pääse vahinkotilanteessa maaperään tai pohjaveteen. Suojatun alueen tulee olla riittävän laaja niin, että kaikki polttoaineen käsittelyyn liittyvä toiminta, kuten tankkaukset ja säiliöiden täytöt, voidaan suorittaa suojatun alueen päällä. Polttonesteiden varastointiin ja käsittelyyn tarkoitettujen laitteiden ja rakenneosien on oltava jakeluasemia ja niiden laitteita koskevan standardin SFS 3352 tai muiden vastaavatasoisten vaatimusten mukaisia.

Säiliöiden täyttöpaikka ja jakelualue on päällystettävä standardissa SFS 3352 määrättyllä kestopäällysteellä tai muulla vastaavan tasoisella kestopäällysteellä sekä varsinaisen perusrakenteen lisäksi varustettava toisella tiivistysrakenteella, joka estää polttoaineen pääsyn maaperään.

Pintavedet jakelualueelta tulee viemäroidä erikseen muusta toiminta-alueesta. Pintavesien johtaminen jakelualueelta viemärintiin tulee järjestää kallistuksin tai reunusten avulla. Jakelualue, säiliöiden täyttöpaikka ja muut kohteet, joista voi tulla polttonestevalumia, on viemäroitävä öljynerottimen ja sulkuventtiilillä varustetun näytteenottoaivon kautta umpisäiliöön.

Jakelupisteen laitteistojen kunto ja toimintakelpoisuus on tarkastettava määräajoin. Tarkastuksista laadittavat tarkastuspöytäkirjat on säilytettävä ja pyydetessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Viat tai puutteet, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on korjattava viipymättä.

Jakelu- ja täyttöalueen päällysteen kunto on tarkastettava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti jakelulaitteen ympäristön tiiviyteen sekä jakelualueella näkyviin painaumiin. Tarkastuksessa havaitut vauriot ja puutteet on korjattava viipymättä.

Hiekan- ja öljynerottimet sekä umpisäiliö on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Erotuskaivojen öljypitoinen sakka ja öljyinen pintaosa tulee käsitellä ongelmajätteenä. Umpikaivon vesi tulee toimittaa asianmukaiseen vastaanottoaivon.

Tankkaus- ja varastointipaikka on rakennettava määräysten mukaiseksi ennen toiminnan aloittamista.

Suunnitelma tankkaus- ja varastointipaikan sekä työkoneiden säilytyspaikan rakenteista on toimitettava hyväksyttäväksi Karjalohjan

ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään **1 kuukausi** ennen niiden rakentamisen aloittamista.

Suunnitelmassa tulee näiden määräysten ja standardin SFS 3352 lisäksi huomioida muun muassa seuraavat asiat:

- Jakelupisteen säiliöiden on oltava vuodonilmaisujärjestelmällä varustettuja kaksoisvaippasäiliöitä ja niiden yhteenlaskettu tilavuus on oltava alle 10 m³.
- Öljynerottimen tulee olla standardin SFS-EN-858-1 mukainen, vähintään II-luokan öljynerotin, josta poistuvan veden hiilivetypitoisuus on alle 100 mg/l.
- Öljynerotin/-erottimet tulee varustaa hälyttävällä automaattisella öljykerroksen seurantajärjestelmällä, jota voidaan seurata jatkuvasti.
- Jakelupisteen polttoaineputkien, viemäriputkien ja öljynerottimen tulee olla kaksivaippaisia tai niiden suhteen on käytettävä teknisiä ratkaisuja, jotka toteuttavat kaksoispidätyksen periaatteen ja saman turvallisuustason.
- Säiliöiden täyttöpaikan ja jakelualueen ensi- ja toissijaisen tiivistysrakenteen välitila on varustettava valvontalaitteistolla, jonka avulla voidaan todeta ensisijaisen suojausrakenteen rikkoutumisesta aiheutuva vuoto. Soveltuvissa kohteissa on käytettävä automaattisia vuodonilmaisulaitteita ja hälytykset on ohjattava ympärivuorokautiseen valvontaan.

Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomainen tekee tankkauspistesuunnitelman pohjalta tarvittaessa erillisen päätöksen.

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

(YsL 7 §, 8 §, 43 §, 46 §, 62 § ja 76, YsA 19 § ja 30 §, NaapL 17 §, JL 6 §, VnA 800/2010)

20. Määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista, muista vahingoista ja onnettomuuksista, joissa polttonesteitä tai muita kemikaaleja pääsee vuotamaan maaperään, pinta- tai pohjavesiin, on viipymättä ilmoitettava Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tilanteista, joissa polttonesteitä tai muita kemikaaleja pääsee valumaan ympäristöön, on ilmoitettava myös pelastusviranomaiselle.
 21. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viipymättä onnettomuuden tai häiriötilanteen edellyttämiin torjunta- tai korjaustoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Aiheutuneiden ympäristövaikutusten selvittäminen on aloitettava tilanteen edellyttämässä laajuudessa valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla. Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi.
 22. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta siten, että ne eivät käytön aikana vioitu tai muutu siten, että toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääntyy.
 23. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojen torjuntakalusto kuten riittävä määrä imeytysmateriaalia. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.
- Ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. Alueella olevat tiet on suunniteltava pelastusajoneuvoille soveltuviksi.
24. Öljynerottimen jälkeen olevaan sulkuventtiilillä varustettuun näytteenottokaivoon on oltava joka tilanteessa esteetön pääsy. Kaivon sijainti on merkittävä selkeästi

ja kaivon kansi tulee pitää kunnossa siten, että se on talvellakin nopeasti avattavissa.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

(YsL 43 §, 46 § ja 108 §, YsA 19 § ja 30 §, NaapL 17 §)

25. Mittaukset, näytteiden otto, analysointi ja kalibroinnit on suoritettava Euroopan standardointikomitean (CEN) standardien tai niiden puuttuessa ISO-, SFS- tai vastaavan tasoisen kansallisen tai kansainvälisen yleisesti käytössä olevan standardin mukaisesti. Mittaukset, selvitykset ja raportit on laadittava asiantuntevan tahon toimesta ja käytetyt menetelmät sekä tehdyt johtopäätökset on perusteltava. Tulosten raportoinnissa on esitettävä käytetyt menetelmät ja niiden mittausepävarmuus sekä tulosten edustavuus. Tarkkailuraporteissa on oltava sanallinen selitys tuloksen merkityksestä.
26. Ympäristövaikutusten tarkkailua voidaan selvitysten perusteella tarkentaa/muuttaa Karjalohjan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.
27. Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle on viimeistään **1 kuukausi** ennen toiminnan aloittamista toimitettava hyväksyttäväksi **päivitetty** suunnitelma alueen pohjaveden korkeuden ja laadun lähtötilanteen selvittämisestä sekä käytön aikaisesta tarkkailusta. Vesientarkkailusuunnitelmassa tulee **perustella** havaintopisteiden määrä ja sijainti sekä tarkkailtavat parametrit ja ottaa kantaa riittävään pintavesien laadun tarkkailuun

Käytön aikainen pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailu tulee suorittaa vähintään kaksi kertaa vuodessa (keväisin ja syksyisin) suppean analyysivalikoiman mukaan putkista P1(B), P3(B) ja P4. Vähintään kerran kolmessa vuodessa tulee suorittaa laaduntarkkailu laajan analyysivalikoiman mukaan putkista P1(B), P2(uusi), P3(B) ja P4 sekä kaivosta kiinteistöllä RN:o 6:6. Pohjaveden tarkkailu tulee olla käynnissä hyväksytyn tarkkailuohjelman mukaisesti ennen murskaustoiminnan aloittamista siten, että vähintään yhden laajan tarkkailukierroksen tulokset ovat Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaisen käytettävissä. Vesientarkkailusuunnitelma tulee laatia asiantuntevan tahon toimesta. Suunnitelman tulee huomioida ympäristöluvan lupaehdoissa ja Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen 23.1.2012 antamassa lausunnossa esitetyt asiat sekä ympäristöhallinnon ohjeessa 1/2009 (Maa-ainesten kestävä käyttö) ja Suomen Ympäristö -sarjan julkaisussa 25/2010 (Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa) esitetyt periaatteet.

Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomainen tekee päivitetyn vesientarkkailusuunnitelman pohjalta tarvittaessa erillisen päätöksen.

28. Vesientarkkailuraporteissa on oltava sanallinen selitys vesinäytteenotossa käytetyn kaivon, lähteen tai pohjavesiputken soveltuvuudesta ja kunnosta. Tarkkailutuloksista on ilmoitettava välittömästi Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle, mikäli raportissa ilmenee jotain poikkeuksellista. Muutoin raportti toimitetaan Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle **2 kuukauden** kuluessa näytteenotosta. Mikäli näyte otetaan yksityisestä kaivosta, tulee tarkkailun tulokset toimittaa tiedoksi myös kaivon omistajalle.
29. Murskauslaitoksen meluntorjunta on järjestettävä hakemuksessa kuvatulla tavalla lisäksi noudattaen ympäristöluvan lupamääräyksiä 3-5.

Murskauslaitoksen aiheuttaman melu on mitattava lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta välittömästi murskauksen aloittamisen jälkeen ja jatkossa tarvittaessa. Toiminnanharjoittajan on toimitettava asiantuntevan tahon laatima melumittaussuunnitelma hyväksyttäväksi Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään **2 viikkoa** ennen toiminnan aloittamista.

Melumittaus on suoritettava ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 (Ympäristömelun mittaaminen) mukaisesti. Mikäli melumittaus osoittaa melun olevan luonteeltaan imupulssimaista, on tuloksia ohjearvoon verrattaessa tehtävä asianmukainen korjaus. Melumittauksen suorittamisesta on ilmoitettava Karjalohjan ympäristöviranomaiselle ennen mittauksen suorittamista, jotta viranomaisen edustaja voi halutessaan olla paikalla mittauksista tehtäessä.

Mikäli mittaustuloksista ilmenee, että toiminta aiheuttaa lupaehdoissa määritellyillä toiminta-ajoilla luvassa melulle asetettujen raja-arvojen ylittymistä, tulee toiminnanharjoittajan välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin, joilla meluhaitat vähennetään luvan mukaiselle tasolle. Mittaustuloksista on ilmoitettava välittömästi Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi päättää erikseen tarvittavista toimenpiteistä. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle **2 kuukauden** kuluessa mittauksen suorittamisesta.

30. Mikäli lupamääräyksen 7-8 mukaisista suojauksista huolimatta esiintyy pölyhaittoja, ympäristölupaviranomainen voi antaa lisämääräyksiä pölyn määrän vähentämiseksi ja tarvittaessa mittausten suorittamiseksi toiminnanharjoittajan toimesta.

Murskauslaitoksen aiheuttamat hiukkaspäästöt on mitattava lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta välittömästi murskauksen aloittamisen jälkeen ja jatkossa tarvittaessa. Toiminnanharjoittajan on toimitettava hiukkasten mittaamisesta asiantuntevan tahon laatima suunnitelma hyväksyttäväksi Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään **2 viikkoa** ennen toiminnan aloittamista.

Mikäli mittaustuloksista ilmenee, että toiminta aiheuttaa lupaehdoissa määritellyillä toiminta-ajoilla luvassa hiukkaspäästöille asetettujen raja-arvojen ylittymistä, tulee toiminnanharjoittajan välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin, joilla haitat vähennetään luvan mukaiselle tasolle. Mittaustuloksista on ilmoitettava välittömästi Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka voi päättää erikseen tarvittavista toimenpiteistä. Raportti mittaustuloksista on toimitettava Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle **2 kuukauden** kuluessa mittauksen suorittamisesta.

31. Laitoksen toiminnasta on vuosittain **helmikuun** loppuun mennessä toimitettava Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle edellistä vuotta koskeva raportti, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot:

- Murskauksen toteutumisaajat
- Laitoksen laskennalliset tai arvioidut päästöt ilmaan (t/a)
- Murskatun, välivarastoidun ja poiskuljetetun murskeen määrä
- Käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot
- Vesientarkkailun tulokset sekä mahdollisten melumittausten ja ilmanlaadun mittausten tulokset.
- Yhteenveto, josta käyvät ilmi toiminnassa syntyneen, kerätyn, varastoidun, välivarastoidun, pois kuljetetun, hyödynnetyn tai käsitellyn jätteen alkuperä,

- määrä, laji ja laatu sekä muualle sen syntypaikasta toimitetun jätteen toimituspaikka ja -päivämäärä sekä kuljetus- ja hyödyntämis- tai käsittelytavat.
- Yhteenvedo suoritetuista huoltotoimenpiteistä sekä ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista (tapahtuma-aika, kesto-aika, syy, arvio päästöistä ilmaan, vesiin tai maaperään sekä niiden ympäristövaikutuksista sekä suoritettavat toimenpiteet)
 - Mahdolliset toiminnan aikana toteutetut muutokset laitoksen toiminnassa.

Raportissa on esitettävä myös vertailu aiempien vuosien tuloksiin ja kertoelmaosassa kuvattuihin tuotantotietoihin tai jätemääriin.

32. Laitoksen toiminnasta on pidettävä käyttöpäiväkirjaa ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toimenpiteistä. Käyttöpäiväkirjaan on merkittävää mm. edellä esitetyt raportointia varten tarvittavat tiedot sekä polttonesteiden jakelualueen hälytysjärjestelmien, päällysteiden, säiliöiden, tarkkailukaivon/-kaivojen ja öljynerotuskaivon/-kaivojen tarkastukset mahdollisine korjaustoimenpiteineen. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä Karjalohjan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Muut määräykset

(YsL 4 §, 5 §, 43 § ja 46 §, YsA 19 § ja 30 §)

33. Luvan haltijan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä. Parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa on hyödynnettävä kaikissa murskaustoiminnoissa niin, että toiminnan päästöt ja ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäisiä.
34. Toiminnalle on nimettävä ympäristöluvan noudattamisesta vastaava henkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina.
35. Luvan haltijan tulee ohjeistaa käyttämiään aliurakoitsijoita luvan asettamista velvoitteista ja huolehtia siitä, että aliurakoitsijat noudattavat niitä.
36. Murskauslaitos on sijoitettava siten, että etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun pihaluueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on aina vähintään 300 metriä.
37. Alueelle ei saa tuoda murskattavaksi kiviaineksia muilta maa-ainestenottoalueilta.

Toiminnan olennainen muuttaminen tai lopettaminen

(YsL 43 § ja 46 §, YsA 19 §, JL 6 §)

38. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava lupa. Toiminnan lopettamisesta, pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava lupaviranomaiselle. Toiminnan lopettamisen jälkeen on toimintaan liittyneet laitteet purettava kiinteistöltä. Karjalohjan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa antaa laitoksen toiminnan lopettamista koskevia määräyksiä.

Luvan haltijan on hyvissä ajoin, viimeistään **6 kuukautta** ennen toiminnan lopettamista, esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista.

39. Toiminnanharjoittajan on toimitettava laitoksen toimintaa koskeva loppuraportti Karjalohjan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle **3 kuukauden** kuluessa toiminnan päättymisestä. Loppuraportissa on esitettävä yhteenveto laitoksen toiminnasta koko lupakauden aikana sekä toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminna.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty. (YSL 41 §)

Luvan myöntämisen edellytykset

Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti murskauslaitoksen toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta naapureille. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski sekä alueen kaavamääräykset.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Toiminta sijaitsee alueella, jossa on entuudestaan ympäristöhäiriötä aiheuttavaa toimintaa. Toiminnassa on kyse olemassa olevan maa-ainestenottoalueen ottamisesta loppuun. Ympäristölupahakemus koskee soran murskausta. Murskauslaitos toimii urakkaluontoisesti 0-2 kertaa vuodessa, enimmillään 3 viikkoa kerrallaan. Alueella on sekä loma- että vakituista asutusta. Asuinrakennukset sijaitsevat murskauslaitoksen sijaintipaikasta riippuen lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä.

Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 3 §:n mukaan kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen (38/2011) noudattamisen. Toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt sellaisia dokumentteja (esim. melu- tai hiukkasmittausten tuloksia tai muita selvityksiä), joiden perusteella voitaisiin luotettavasti todeta, ettei toiminta varmuudella aiheuta edellä mainittuja haittavaikutuksia toiminnan etäisyyden ollessa alle 300 metriä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Tästä syystä murskauslaitos on määrätty sijoitettavaksi siten, että etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on aina vähintään 300 metriä.

Lupahakemuksen mukaan murskauslaitoksen aiheuttama melutaso sekä hiukkaset lähimpien häiriintyvien kohteiden piha-alueilla jäävät alle ohjearvojen. Ohjearvojen saavuttaminen varmistetaan mittauksilla välittömästi toiminnan aloittamisen jälkeen. Melu- ja hiukkaspäästöjen ohjearvojen saavuttaminen voidaan lisäksi varmentaa mittauksin aina tarvittaessa. Toimittaessa tämän ympäristöluvan ehtojen mukaisesti

voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Näin menetellen hakemuksen mukaisesta toiminnasta, ottaen huomioon annetut lupamääräykset, ei voida arvioida etäisyyksien, suunnitellun toimintapaikan luonnonolosuhteiden ja alueen aikaisemman käytön perusteella aiheutuvan merkittävää ympäristön pilaantumista eikä naapurustolle kohtuutonta rasitusta tai haittaa

Lupamääräysten perustelut

Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 42 §:ssä edellytettyjen luvan myöntämisen edellytysten turvaamiseksi on asetettu seuraavia lupamääräyksiä:

Laitoksen toiminnassa tulee noudattaa Valtioneuvoston asetuksessa (800/2010) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta esitettyä vähimmäisvaatimusta ympäristölupavelvollisen kivenmurskauksen järjestämisestä. Ympäristöluvassa voidaan myös asettaa kyseistä asetusta tiukempia lupamääräyksiä. (Määräykset **1, 3-5, 7-13 ja 15-24**)

Polttonestesäiliöiden ja -varastojen tulee soveltua käyttötarkoitukseensa ja niiden kunto tulee tarkastaa riittävän usein. Toiminnan sijoituessa tärkeälle pohjavesialueelle ja sen varsinaiselle muodostumisalueelle on maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi lupamääräyksissä vähintään edellytetty kemikaalien ja jätteiden varastoinnilta vastaavaa suojaustasoa kuin mitä Lohjan ympäristönsuojelumääräyksissä (kaupunginvaltuusto 24.9.2003 § 79) on vaadittu. (Määräykset **10, 12, 15-17 ja 19**)

Laitoksen toiminnan ei katsota lupamääräyksiin täydennettynä aiheuttavan naapureille naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista pysyväistä kohtuutonta rasitusta. (Määräykset **1-10, 12, 14-18, 21-24 ja 29-30**)

Lähimmille häiriintyvälle kohteille aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen estämiseksi toimintaa on tarpeen rajoittaa ajallisesti. Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 8 §:ssa säädetään, että toiminnan etäisyyden melulle alttiista kohteista ollessa alle 500 metriä, murskaaminen on tehtävä arkipäivisin klo 7-22 välisenä aikana; kuormaaminen ja kuljetus arkipäivisin klo 6-22 välisenä aikana ja rikotus arkipäivisin klo 8-18 välisenä aikana. Alueella ei saa toimia viikonloppuisin, arkipyhinä eikä yöaikaan (klo 22-07 välillä). (Määräys **1**).

Ympäristöluvassa voidaan lisäksi erityisistä syistä sallia kuormaaminen ja kuljetus lauantaisin klo 7-18 välillä. Toiminnanharjoittaja ei ole esittänyt asetuksessa tarkoitettua erityistä syytä, joten Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, ettei alueella voida suorittaa kuormausta ja kuljetusta lauantaisin. (Määräys **1**).

Alueella tehtävän erityistä melua aiheuttavan toiminnan eli murskauksen ja rikotuksen harjoittamista on rajoitettu kesäaikana, jolloin oleskellaan runsaasti ulkona. Määräys

on annettu melun ja pölyn aiheuttaman viihtyvyyshaitan vähentämiseksi. Tuotteiden kasausta, kuljetusta ja muita vähän melua aiheuttavia töitä voi suorittaa ympäri vuoden. Rajoituksen ei ole katsottu olevan toiminnanharjoittajalle kohtuuton, sillä hakemuksen mukaan alueella ei murskata kesäaikaan. (Määräys 1)

Asetettujen rajoitusten vuoksi on annettu mahdollisuus murskata ja rikottaa vuosittain 3 päivää enemmän kuin haettu maksimiaika. (Määräys 1)

Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaan ympäristölupahakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan luvan myöntänyt viranomaisen voi valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan, jos hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämisen edellytyksiin. Lupaehto on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, ettei käytettävää murskausalaitteistoa vaihdeta ympäristövaikutuksiltaan suurempaan työn aikana. (Määräys 2)

Valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992) on loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7 – 22) 45 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 40 dB. Asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa 55 dB klo 7-22 välisenä aikana. (Määräys 3)

Murskaimen ja varastokasojen asettelulla sekä muilla mainituilla meluntorjuntatoimenpiteillä voidaan merkittävästi vaikuttaa melun leviämiseen lähialueelle. Määräys on annettu murskauksen aiheuttaman melun leviämisen lähialueelle estämiseksi ja sen häiritsevyyden vähentämiseksi. Jos suojaustoimista huolimatta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa esiintyy meluhaittoja, Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa määräyksiä lisätoimista melun vähentämiseksi ja lisätoimien tehokkuus voidaan todentaa tarvittaessa mittauksin. (Määräys 4-5 ja 29)

Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*). Lain 4 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että haitalliset ympäristövaikutukset ehkäistään ennakolta tai, milloin haitallisten vaikutusten syntymistä ei voida kokonaan ehkäistä, rajoitetaan ne mahdollisimman vähäisiksi (*ennaltaehkäisy ja haittojen minimoinnin periaate*) ja että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (*parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaate*). (Määräykset 4-5, 7-12, 15-19 ja 33)

Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (38/2011) 4 §:ssä annetaan raja-arvot ilman epäpuhtauksille. Asetuksen mukaan hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) pitoisuudet ulkoilmassa eivät saa ylittää $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vuorokauden (24 h) keskiarvona laskettuna eivätkä $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ kalenterivuoden keskiarvona laskettuna. Vuorokausiraja-arvon ylityksiä ei saa olla useampia kuin 35 kpl kalenterivuodessa. Pienhiukkasten ($PM_{2,5}$) pitoisuudet ulkoilmassa eivät saa ylittää $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ kalenterivuoden keskiarvona laskettuna. (Määräys 6)

Määräykset murskaimen varustamisesta pölyntorjuntajärjestelmällä (esim. vesikastelu) sekä pölynsidonnassa käytettävien lisäaineiden (kuten

pakkasenestoaineen) kieltämisestä on annettu terveys- ja ympäristöhaitan ehkäisemiseksi. Samoin määräyksellä pölynpoistojärjestelmän kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä toimintojen keskeyttämisestä mahdollisen häiriön sattuessa vähennetään ilmapäästöjä ja ehkäistään ympäristö- ja terveyshaittoja. Jos suojaustoimista huolimatta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa esiintyy pölyhaittoja, Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa määräyksiä lisätoimista pölyn vähentämiseksi ja lisätoimien tehokkuus voidaan todentaa tarvittaessa mittauksin. (Määräys **7-8, 30**)

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä eikä muutakaan ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*). Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua (*pohjaveden pilaamiskielto*). (Määräykset **9-24**)

Jätelain 19 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää roskaa, likaa eikä käytöstä poistettua konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa (*roskaamiskielto*). Jätelain 6 §:n mukaan jätehuolto on järjestettävä siten, ettei jätteistä tai jätehuollosta aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Saman pykälän mukaan jäte on hyödynnettävä, jos se on teknisesti mahdollista ja jos siitä ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia verrattuna muulla tavoin järjestettyyn jätehuoltoon. Jätehuolto on järjestettävä kunnallisten jätehuoltomääräysten ja ympäristönsuojelumääräysten edellyttämällä tavalla. (Määräykset **10-13**).

Jätelain 9 §:n mukaan ongelmajätteen tuottaja ja kuljettaja ovat vastuussa siitä, että ongelmajätteet kuljetetaan lain mukaiseen paikkaan. Jäteasetuksen 6 §:n mukaan ongelmajätteen pakkaukseen on merkittävä jätteen ja jätteen haltijan nimi sekä turvallisuuden ja jätehuollon asianmukaisen järjestämisen kannalta tarpeelliset tiedot ja varoitukset. Ongelmajätteiden säädösten mukainen käsittely vähentää niiden aiheuttamia terveyteen sekä ympäristöön kohdistuvia riskejä. Valtioneuvoston päätöksessä ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä (659/1996) on annettu ongelmajätteiden siirtoa varten laadittavaa siirtoasiakirjaa koskevat määräykset. Siirtoasiakirjamenettelyn avulla voidaan seurata ongelmajätteen kulkua tuottajalta asianmukaiseen hyödyntämis- tai käsittelypaikkaan ja helpottaa valvontaa. (Määräys **12-13**)

Valtioneuvosto on antanut asetuksen raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta (689/2006). Asetuksen mukaan Suomessa käytettävän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 0,1 painoprosenttia ja raskaan enintään 1,0 painoprosenttia. Polttoöljyn rikkipitoisuutta koskeva määräys on annettu valtioneuvoston asetuksen 689/2009 noudattamiseksi. (Määräys **14**). Määräys kasviöljypohjaisten öljytuotteiden käyttämisestä laitoksella mahdollisuuksien mukaan on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojelemiseksi.

Polttonestesäiliöiden ja -varastojen tulee soveltua käyttötarkoitukseensa ja niiden kunto tulee tarkastaa riittävän usein. Määräykset **15-17** on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjaveden suojelemiseksi.

Määräys **18** on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi sekä Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta noudattamiseksi.

Tiiviin polttonesteen tankkaus- ja varastointipaikan vaatimuksella ehkäistään maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Ympäristönsuojeluviranomainen voi ennen rakentamista esitettävien polttonesteen varastointi- ja tankkauspaikan sekä työkoneiden säilytyspaikan suunnitelmien perusteella arvioida, suojaavatko suunnitellut rakenteet maaperää riittävän hyvin pilaantumiselta ja tehdä tarvittaessa asiasta erillisen päätöksen. Toiminnan pitkäaikaisuudesta ja maaperän hyvästä läpäisevyydestä johtuen jakelupisteelle on perusteltua edellyttää vastaavaa suojaustasoa kuin Lohjan ympäristönsuojelumääräyksissä pohjavesialueilla vaaditaan. (Määräys **19**)

Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaan jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä valvontaviranomaiselle. Jos muusta kuin edellä mainitusta, toiminnasta riippumattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuu odottamaton tilanne, jonka vuoksi lupamääräystä ei voida tilapäisesti noudattaa, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle. Lupamääräyksellä varmistetaan tiedonkulku viranomaiselle tilanteissa, joissa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua poikkeuksellisen suurta haittaa. (Määräys **20**)

Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaan luvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa. (Määräykset **20-24**)

Suoritettava toiminnan tarkkailu on tehtävä asiantuntevasti ja hyväksytyjä standardeja noudattaen, jotta tarkkailu on puolueetonta ja luotettavaa. Käytettyjen menetelmien ja tehtyjen johtopäätösten perusteleminen ja tulosten sanallinen kuvaus ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja asianosaisten tiedonsaannin mahdollistamiseksi. (Määräys **25**)

Ympäristönsuojelulain 46 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen, jätteiden ja jätehuollon, toiminnan vaikutusten sekä toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittauksen tiheydestä sekä siitä, miten tulokset arvioidaan ja miten tarkkailun tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan myös määrätä antamaan valvontaa varten muita tarpeellisia tietoja. (Määräykset **25-38**)

Mikäli tarkkailusuunnitelman laatimisen yhteydessä, tarkkailutulosten perusteella tai olosuhteiden muuttumisen johdosta osoittautuu perustellusta syystä tarpeelliseksi muuttaa tarkkailua, se voidaan tehdä Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. (Määräys **26**)

Lupaehdoissa on määrätty toiminnanharjoittajaa toimittamaan Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle päivitetty asiantuntevan tahon laatima pohjavesien tarkkailusuunnitelma, jossa havaintopisteiden määrä ja sijainti sekä tarkkailtavat parametrit perustellaan sekä ottaa kantaa riittävään pintavesien laadun tarkkailuun. Toiminta sijoittuu vedenhankintakäyttöön soveltuvalle II-luokan pohjavesialueelle ja sen varsinaiselle muodostumisalueelle. Toiminnasta ei saa aiheutua haitallisia

vaikutuksia pohjaveden saantiin tai laatuun. Ympäristönsuojelulain 46 §: n mukaan ympäristölupapäätöksessä on oltava lupamääräykset toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta. Lupamääräys on tarpeen pohja- ja pintaveden laadun tarkkailemiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi. (Määräys **27**)

Määräysten **29** ja **30** velvoitteet melun ja hiukkasten mittaamiseen välittömästi toiminnan aloittamisen jälkeen sekä määräys **36** on annettu valtioneuvoston asetuksen (800/2010) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta 3 §:n noudattamiseksi sekä lähimmille häiriintyvälle kohteille aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen ehkäisemisen varmistamiseksi.

Määräys **28** on tarpeen viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi.

Määräys **29** on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja sen varmistamiseksi, että toiminnan aiheuttamat meluhaitat pysyvät valtioneuvoston päätöksen 993/1992 ohjaamissa rajoissa.

Määräys **30** on tarpeen hiukkaspäästöjen minimoinnin varmistamiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi.

Toiminnanharjoittajalle annettu kirjanpito- ja raportointivelvoite laitoksen toiminnan osalta on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata laitoksen toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. (Määräykset **31** ja **32**)

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja siinä mielessä seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä toimialallaan. (Määräys **33**)

Toiminnalle tulee nimetä ympäristöluvan noudattamisesta vastaava henkilö, joka huolehtii ympäristöluvan noudattamisesta niin hakijan kuin mahdollisten aliurakoitsijoidenkin toimiessa alueella. Määräykset **34** ja **35** ovat tarpeen ympäristöluvan noudattamisen varmistamiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi.

Määräyksellä, jonka mukaan alueelle ei saa tuoda murskattavaksi kiviaineksia muilta maa-ainesten ottoalueilta, selvennetään toiminnanharjoittajan velvollisuutta toimia lupa-hakemuksessa esitetyn mukaisesti (Määräys **37**).

Toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää uutta ympäristölupaa. Toiminnan lopettaminen edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja varastoidut jätteet on poistettu. Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista kuten laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava myös muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten suunnitelmista muuttaa raaka-aineiden, polttoaineiden, kemikaalien ja jätteiden varastointitapaa tai määrää. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi, onko lupaa tarpeen muuttaa. (Määräykset **38** ja **39**)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Asetusten ja muiden säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 56 §, YSa 19 §)

Lupamääräysten tarkastaminen

Lupamääräysten tarkastamista koskeva hakemus tulee jättää lupaviranomaiselle **31.3.2019** mennessä. Hakemukseen tulee liittää yhteenvedot tarkkailun tuloksista ja toiminnan ympäristövaikutuksista.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Karjalohjan ympäristölupaviranomaisena ympäristölautakunta päättää, että FT-Transport Oy Ab:lle myönnetään ympäristönsuojelulain 101 §:n mukainen oikeus toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta 5 000 euron vakuutta vastaan.

Ratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.

Toiminnanharjoittaja on esittänyt, että toiminnan aloittaminen mahdollisimman nopeasti on tarpeellista, sillä soramurskeen varastot ovat kauden lopussa melkein tyhjä. Soramurskeen myynti on yli puolet yrityksen kokonaismyynnistä ja mursketta tarvitaan tulevaa myyntikautta varten. Yritykselle aiheutuisi kohtuutonta haittaa, mikäli murskaamaan ei päästä. Alueella on maa-ainestenottolupa voimassa. Karjalohjan ympäristölautakunta katsoo, että toiminta voidaan aloittaa ennen ympäristöluvan lainvoimaisuutta, sillä kyseessä on vanha soranottoalue eikä toimintaan liity kallion louhintaa. Ympäristölupa koskee soran murskausta. Soran murskaamisesta ei aiheudu sellaisia peruuttamattomia vaikutuksia, jotka tekisivät mahdollisen muutoksenhaun hyödyttömäksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

- Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 21, 23, 28, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 62, 76, 81, 83, 90, 96, 97, 100, 101, 105 ja 108 §
- Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 23 ja 30 §
- Jätelaki (1072/1993) 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 15, 19, 51 ja 52 §
- Jäteasetus (1390/1993) 3 a, 5, 6, 7, 8, ja 22 §
- Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
- Valtioneuvoston asetus raskaan polttoöljyn, kevyen polttoöljyn ja meriliikenteessä käytettävän kaasuöljyn rikkipitoisuudesta (689/2006)
- Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
- Valtioneuvoston päätös ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä (659/1996)
- Valtioneuvoston päätös öljyjätehuollosta (101/1997)
Ympäristöministeriön asetus yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (1129/2001)
- Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
- Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Karjalohjan ympäristölautakunta on päätöksellään 20.3.2007 § 22 hyväksynyt Karjalohjan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan. Taksan liitteenä hyväksytyn maksutaulukon mukaan murskaamon ympäristölupahakemuksen käsittelyn hinta on **3060** euroa.

Ympäristöviranomaisen taksan 9.1 §:n mukaan ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaisen toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskevan hakemuksen käsittelystä peritään lisämaksu, joka on 10 prosenttia kyseistä toimintaa koskevasta ympäristölupamaksusta.

Ympäristöviranomaisen taksan 10.3 §:n mukaan, milloin ympäristölupalaitos sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella, voidaan käsittelymaksu määrätä enintään 30 prosenttia kyseistä toimintaa koskevaa ympäristölupamaksua suuremmaksi.

FT-Transport Oy Ab:n murskauslaitosta koskevan ympäristöluvan maksuksi määrätään 4284,00 euroa. Lisäksi peritään luvan kuuluttamisesta aiheutuneet kustannukset sekä lupahakemuksen kopiointikulut.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

FT-Transport Oy Ab
Antskogvägen 9
10470 Fiskars

Tiedoksi

- Karjalohjan kunnanhallitus
- Uudenmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
- Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Tieto päätöksestä

- Uudenmaan ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue
- Asianosaisina kuullut lähinaapurit.
- Muistutuksen antaneet

Päätöksestä ilmoitetaan kuulutuksella Karjalohjan kunnan ja Salon kaupungin ilmoitustaululla sekä Länsi-Uusimaa ja Salon Seudun Sanomat -lehdissä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto- oikeudelle.

Valitusosoitus on liitteenä.